

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

35933

Aşağıdaki soruların Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

İbrahim AKIN
İzmir Milletvekili

“Ülkemizde, enerjide dışa bağımlılığın azaltılması ve “yenilenebilir-temiz enerji” iddiasıyla başlayan RES yatırımı furyası ile, zengin biyolojik çeşitliliğe sahip, ekolojik önemi olan bölgeler, dünyanın akciğerleri olan ormanlar, tarım arazileri, meralar, doğal-tarihi-kültürel varlık alanları Rüzgar Enerjisi Santralleri (RES) projelerine tahsis edilmektedir.

Halbuki Rüzgâr Enerji Santralleri sanıldığı kadar masum değildir.

Dev pervanelerin ve enerji nakil hatlarının geçebilmesi için yapılacak yol çalışması sırasında, yüzlerce ağacın kesilecek olması, ve patlatma nedeniyle yeraltı su kaynaklarının etkilenmesi kaçınılmazdır. Plansız ve tek değerlendirme kriteri “yüksek rüzgar verimi” olan RES yatırımları, pek çok örneğinde görüldüğü gibi projedeki sayı olan 9 türbin ile sınırlı kalmayarak kapasite artışına gidecek ya da başka projelerin önünü açacaktır.

NESMA Karlık RES ve Elektrik Depolama Tesisi projesi öylesi tehlikeli bir projedir. Proje, orman, tarım, mera nitelikli alanları içinde yer almaktadır. Bölgede aynı zamanda, sertifikalı organik tarım da yapılmaktadır. Doğal yaşam alanlarının ve biyoçeşitliliğin yok oluşuna ve parçalanmasına neden olacak olan bu RES'ler, kuşların göç yollarına, arı ve kuş popülasyonuna ve yaban hayata zarar verecektir.

İzmir İli Bergama İlçesi sınırlarında, Nesma Enerji Yatırım A.Ş. tarafından kurulması planlanan Karlık Rüzgar Enerji Santrali (RES) ve Elektrik Depolama Tesisi projesi, dokuz türbin ve 44 MWe/44 MWh kapasiteli depolama ünitesiyle yaklaşık 1.311 hektarlık bir alanda uygulanmak istenmektedir. Proje alanı, ÇED raporuna göre büyük ölçüde “**orman**”, “**tarım alanı**” ve “**mera vasfı**” taşıyan bölgeleri kapsamaktadır. Türbinlerin bir kısmının “orman” statüsündeki sahalarda, bir kısmının ise tarım arazileri üzerinde konumlandığı; aynı zamanda alanın zeytinlik, mera ve tarım dışı kullanıma konu edilemeyecek bölgelerle komşu olduğu belirtilmektedir. Ayrıca

ÇED raporu ve ilgili kurum görüşlerine göre, proje sahasının bir kısmı 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu, 6831 sayılı Orman Kanunu ve 3573 sayılı Zeytinciliğin Islahı ve Yabanilerin Aşılattırılması Hakkında Kanun hükümlerine tabi alanları kapsamaktadır. Bu alanların tarım dışı kullanımına dair kamu yararı kararının alınması zorunludur. Ayrıca projeye konu parsellerin herhangi bir kamu yoluna cephelerinin bulunmadığı, dolayısıyla 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 8. maddesi (ğ) bendine göre yapı ruhsatı verilmesinin hukuken mümkün olmadığı belirtilmiştir.

Söz konusu RES projesi; Bergama, Burhaniye, Terzihaliller, Yukarıcuma, Kırtık, Kuyumcu ve Güneşli mahallelerinin yaşam alanlarına oldukça yakın konumda olup, bazı

türbinlerin yerleşim birimlerine 300-500 metre mesafede planlandığı tespit edilmiştir. Ayrıca, proje etki alanı içinde başka RES projelerinin (Alibey RES, Karaburun RES vb.) bulunduğu; bu durumun **kümülatif çevresel etki** açısından ciddi riskler doğurduğu anlaşılmaktadır. Madra Dağı'nda, bölgeyi etkileyen altın madeni, taşocağı, taş kırma ocağı, mermer ocağı gibi diğer proje/yatırımlar dikkate alınmamış, yani kümülatif etki değerlendirmesi de yapılmamıştır.

Bütün bu hususlar, projenin bulunduğu bölgenin ekolojik yapısı, orman varlığı, tarımsal üretim dengesi ve yerel halkın yaşam alanları açısından ciddi tehditler barındırdığı yönünde kuşku yarattır. Dolayısıyla, çevresel uygunluk, kamu yararı, imar mevzuatına uygunluk ve yer seçim kriterlerinin objektifliği konusunda kamuoyunun aydınlatılması büyük önem taşımaktadır.

Bu bağlamda;

1. Karlık RES ve Elektrik Depolama Tesisi projesi için **ÇED Olumlu kararı** verilmiş midir? Verildiyse, karar hangi tarihte ve hangi gerekçelere dayanılarak verilmiştir?
2. Proje sahasının "orman" ve "tarım" alanı niteliğindeki bölümlerine ilişkin olarak orman izni ve tarım dışı kullanım izni alınmış mıdır? Alındıysa hangi tarihlerde ve hangi parselleri kapsamaktadır?
3. Proje alanında zeytinlik, mera veya Büyük Ova Koruma Alanı sınırları içinde kalan bölümler bulunmakta mıdır? Bu alanlara ilişkin olarak 3573 sayılı Zeytincilik Kanunu, 4342 sayılı Mera Kanunu ve 5403 sayılı Toprak Koruma Kanunu kapsamında hangi izin veya istisnalar uygulanmıştır?
4. Türbin noktalarının hiçbir kamu yoluna cepheli olmadığı ve İmar Kanunu'nun 8. maddesi (ğ) bendi uyarınca bu parsellerde yapılaşmanın mümkün olmadığı iddiası doğru mudur? Bu durumda inşaat ruhsatı hangi mevzuat dayanağıyla verilecektir?
5. Proje alanı ve çevresinde halihazırda işletmede veya planlama aşamasında bulunan diğer RES projeleri (Alibey, Karaburun, Marmara Adası vb.) dikkate alınarak kümülatif çevresel etki analizi yapılmış mıdır? Yapıldıysa sonuçları nelerdir?
6. Proje sahasının flora, fauna, kuş göç rotaları ve yarası popülasyonu üzerindeki etkilerine ilişkin olarak ornitolojik değerlendirme raporu hazırlanmış mıdır? Hazırlandıysa hangi kurum tarafından ve hangi tarihte onaylanmıştır?
7. Yerleşim yerlerine 500 metreden daha az mesafede türbin planlanması, **sağlık koruma bandı** mesafeleri açısından mevzuata uygun mudur? Bakanlığınızca bu konuda herhangi bir denetim yapılmış mıdır?
8. Proje sahasının "Orman Alanı", "Tarım Alanı" ve "Su Yüzeyleri" olarak geçtiği 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı hükümleri uyarınca, Bakanlığınızca gerekli plan değişikliği veya uygunluk görüşü verilmiş midir?
9. Proje sürecinde yerel halkın katılımı sağlanmış mıdır? Halkın bilgilendirilmesi toplantılarında yöre halkından gelen itirazlar veya karşı görüşler rapora nasıl yansıtılmıştır?
10. Bakanlığınız, yenilenebilir enerji yatırımlarının çevresel sürdürülebilirliği ve yer seçimi kriterleri açısından benzer sorunların tekrar etmemesi için hangi denetim, revizyon veya politika değişikliklerini planlamaktadır?
11. Bir altın madenine mahsus santral projesi, ne ölçüde kamu yararınadır?